

**INSTYTUT STUDIÓW POLITYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

**ROCZNIK
POLSKO-NIEMIECKI
2015
NR 23**

Warszawa 2015

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	7
Odszedł Profesor Jerzy Holzer	9
ARTYKUŁY	
<i>Marcin MARKOWSKI</i> , Szata graficzna pieniędzy papierowych emitowanych na terenach okupowanych przez wojska niemieckie podczas pierwszej wojny światowej	17
<i>Sylwia BYKOWSKA</i> , Zbrodnia i kara jako rytuał. Gdański proces stutthofskich zbrodniarzy	49
<i>Joanna SZYMONICZEK</i> , Instytucjonalizacja współpracy w zakresie grobownictwa wojennego	88
<i>Wanda JARZĄBEK</i> , Rząd Polski na Wychodźstwie wobec zbrodni niemieckich w Polsce, 1939–1943. Uwagi do problemu	104
<i>Piotr ANDRZEJEWSKI</i> , Antypolonizm w prasie NPD po 1990 roku	124
<i>Ewa POGORZAŁA</i> , Kontrowersje wokół nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej w Polsce po 1989 roku – podtrzymywanie tożsamości narodowej czy nauka języka obcego	150

Lesław TOBIASZ, *Imigranci a przemiany społeczno-kulturowe w społeczeństwie współczesnej Szwajcarii niemieckojęzycznej* 169

DOKUMENTY

Filip GAŃCZAK, *Metoda małych kroków. Rozmowy Waltera Gehlhoffa z bp. Szczepanem Wesołym i prymasem Józefem Glempem jesienią 1981 roku w Watykanie* 199

RECENZJE I ARTYKUŁY RECENZYJNE

Waldemar Czachur, Annemarie Franke (red.), *Krzyżowa jako miejsce dialogu polsko-niemieckiego. Szanse na europejską narrację* (rec. Magdalena Nowak) 217

Zbigniew Czarnuch (red.), *Samozwańcze konsulaty. Rzecz o emocjonalnym stosunku Niemców i Polaków do tego samego skrawka ziemi* (rec. Paweł Popieliński) 224

Tytus Jaskułowski, *Przyjaźń, której nie było. Ministerstwo Bezpieczeństwa Państwowego NRD wobec MSW 1974–1990* (rec. Paweł Popieliński) 229

Philipp Therr, *Neue Ordnung auf dem alten Kontinent. Eine Geschichte des neoliberalen Europa* (rec. Piotr Andrzejewski) 234

Piotr Zychowicz, *Opcja niemiecka – czyli jak polscy antykomuniści próbowali się porozumieć z III Rzeszą* (rec. Piotr Łysakowski) 253

Noty o autorach 261